

Prof. Dr. Nilüfer KURUYAZICI – Prof. Dr. Nilüfer TAPAN
Alman Dili ve Edebiyatı – Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalları

**"FARKLI METİNLER / METİNLERİ FARKLI OKUMAK"
(4.ULUSLARARASI GIG KONGRESİ)**

'Gesellschaft für interkulturelle Germanistik' (GIG) 4.Uluslararası büyük kongresini 23-27 Eylül tarihlerinde Kaprun/Salzburg'da düzenledi. 1994'te Düsseldorf'da yapılan 3. büyük kongreden sonra 1996'da İstanbul'da (ilk kez Almanya dışı bir ülkede) bir ara-kongrede biraraya gelen dernek üyeleri bu kez, Salzburg'un yüz kilometre güneyinde Kaprun'da, Alpler arasında yer alan küçük bir kayak merkezinde buluştular. Henüz kayak mevsiminin başlamamış olması nedeniyle konaklama yerleri boş olan kasaba, böyle yaklaşık yüz kişilik bir kongre için gerçekten uygun bir 'mekan'dı. Toplantının küçük bir ortaçağ şatosunda yapılması, özellikle de ilk gece düzenlenen 'ortaçağ çalgıları ve şarkıları konseri' hoş bir atmosfer yaratılmasına yardımcı oldu. Bizim için sevindirici bir olay da kuşkusuz, 1996'da İstanbul Üniversitesi'nde düzenlediğimiz **Schnittpunkte der Kulturen** konulu toplantının bildirilerinin basılarak bu kongreye yetiştirilmiş olmasıydı ¹²⁶.

Kuruluş amacını, Alman dili ve edebiyatıyla uğraşan araştırmacıların biraraya gelerek kültürlerarası etkileşimi gerçekleştirebilecekleri bir ortam yaratmak olarak nitelendirebileceğimiz GIG, üyelerinin farklı kültürlerden olmasına özen göstermekte. Kültürlerin kendi içlerine kapalı kalamayacakları gözönünde bulundurulduğunda bu tür toplantıların önemi de giderek artıyor. Almanca konuşulan ülkeler dışında Mısır, Fas, Cezayir, Hindistan, Japonya, Yeni Zelanda, Kanada, Polonya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyet'inden üyelerin katıldığı toplantıda Türkiye Üniversitelerinden de toplam onaltı kişi vardı. Bu kez tartışılacak konu, **Kanon und Text in interkulturellen Perspektiven: "Andere Texte anders lesen"** olarak belirlenmişti. 'Plenarvortrag' biçiminde, herkesin dinlediği genel konuşmalar

¹²⁶ Nilüfer Kuruyazıcı, Sabine Jahn, Ulrich Müller, Priska Steger, Klaus Zelewitz (Hg.), **Schnittpunkte der Kulturen. Gesammelte Vorträge des Internationalen Symposions 17.-22.September 1996, Istanbul/Türkei.** Verlag Hans-Dieter Heinz, Akademischer Verlag Stuttgart 1998.

yapılması öngörülmemiş, tüm konuşmalar üç paralel oturuma dağıtılmıştı. İki buçuk gün süren kongrenin oturumlarından birininin konusu Yabancı Dil Olarak Almanca idi. Almanya, Bulgaristan, Türkiye, Çek Cumhuriyeti ve Japonya'dan yabancı dil öğretimi konusunda çalışan üyeler "Text-Kanon und Text-Begriff: Problem und/oder Chance für den Unterricht in Deutsch als Fremdsprache?" sorusunu enine boyuna tartışma olanağı bulmuştu.

Bunun dışında, kongrenin ana başlığı doğrultusunda tartışılan başlıca konu, çeşitli ülkelerdeki Almanca bölümlerinin gelecekte nasıl geliştirilebileceğiydi. İngilizcenin dünya dili olması üzerine Almanca öğrenenlerin sayısının gün geçtikçe azalması, Almanca bölümlerini bitirenlerin iş alanlarının daralması yalnız Türkiye için söz konusu değildi. Öyleyse çalışma alanlarının geliştirilebilmesi için bu bölümlerin yeniden gözden geçirilmesi gerekliydi. Bu durumda, salt yoğun bir Alman edebiyatı eğitimi vermeğe çalışmanın anlamı olabilir miydi? Ya da başka bir deyişle, ders içerikleri, neler okutulacağı neye göre belirlenecekti? Farklı ülkelerdeki Alman Dili ve Edebiyatı bölümleri için zorunlu bir program, değişmez bir 'okuma listesi' mi olmalı? Tek ölçüt Almanya-ıçi Germanistik bölümlerinin okuttukları yapıtlar olabilir mi? Yoksa kültürel farklılıklardan yola çıkılarak her ülkenin farklı bir 'Kanon' (program) düzenlemesi daha gerçekçi olmaz mı? İşte bu tür soruların vardığı nokta, bugün artık 'Alman edebiyatından okunması gereken temel yapıtlar listesi' gibi, her ülke için geçerli, değişmez bir listenin düşünölemeyeceğı oldu. Bunun yerini, her ülkenin kendi gereksinimleri doğrultusunda değişebilecek esnek bir 'açık liste' alabilecek ve burada okunan yapıtlar da her ülkenin kültürel farklılıkları doğrultusunda farklı işlenebilecekti. Öyleyse Almanya üniversitelerinde okutulan Alman edebiyatı örnekleri ile Bulgaristan'da ya da Türkiye veya Japonya'da okutulacak yapıtların aynı olmaları söz konusu olamazdı. Seçilen yapıtlar değişik olacağı gibi 'okunuş' biçimleri de farklı olabilecekti. Gerçekten, konuşmaların bir çoğı da edebiyat yapıtlarını 'farklı okuma' denemeleri niteliğindeydi. Kuşkusuz bu tür değişik okuma biçimlerinin temelinde yatan gene kültürel başkalıklar, farklı algılama biçimleriydi. Bu bir yerde de, değişik okuma biçimlerinin yanı sıra 'ulusal edebiyat'ın sınırlarını da sorgulamak anlamına gelebilir. Artık anadili Almanca olmasa bile, Almanca yazan farklı kültürlerden yazarların yapıtlarının da, Almanca bölümlerinin programlarına girmesi olarak düşünölebilir. Bu da, ulusal edebiyatların alışılmış kesin sınırlarının kalkması ve belki yeni bir 'dünya edebiyatı haritası' oluşması doğrultusunda bir gelişme değil mi?